

Стрижак Т.А., кандидат сільськогосподарських наук
Інститут тваринництва НААН

М'ЯСНА ПРОДУКТИВНІСТЬ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ

Рецензент – кандидат сільськогосподарських наук Л.В.Гончаренко

У статті на прикладі племінного репродуктора ТОВ "Агросервіс ЛТД" Чугуївського району Харківської області проаналізовано чинники, від яких залежить відгодівельна продуктивність, та наведено результати контрольної відгодівлі молодняку свиней різних генотипів. Проведено порівняльні дослідження відгодівельних якостей молодняку свиней залежно від поєднань. При порівнянні основних показників дослідних груп, встановлено, що тривалість відгодівлі в чистопородних тварин породи ландрас німецької селекції була коротіша ніж у ровесників досліджуваних груп, при високій оплаті корму, але при одночасному зменшенні прижиттєвої товщини сала на тулубі. Схрещування позитивно вплинуло на відгодівельні і м'ясо-сальні якості помісного молодняку свиней, які виявилися скороспілими тваринами і відрізнялися кращими середньодобовими приростами живої маси, високою оплатою корму, меншою товщиною сала, у порівнянні з ровесниками. Відмічено позитивний вплив кнурів-плідників породи ландрас німецького селекційного напрямку на покращення відгодівельних і м'ясо-сальних ознак у помісних свиней. Встановлено пріоритетні шляхи вирішення проблеми підвищення продуктивності свиней.

Ключові слова: свині, ландрас, генотип, середньодобовий приріст, товщина сала, вік досягнення живої маси 100 кг, контрольна відгодівля.

Результати комплексної оцінки свиней породи ландрас та їх помісів дали змогу визначити потенціал за відгодівельною продуктивністю, простежити динаміку результатів селекційної роботи з удосконалення м'ясних ознак у породі. Удосконалення породи ландрас, як м'ясного типу свиней в Україні, і створення нових генотипів здійснюються у напрямі підвищення середньодобового приросту живої маси, скорочення строку відгодівлі та зниження витрат корму на один кілограм приросту.

Практика свідчить, що створення м'ясних генотипів свиней – тривалий селекційний процес, кінцевий результат якого залежить від цілеспрямованої роботи, вибору батьківських вихідних форм, умов годівлі та утримання свиней і оптимальної чисельності тварин.

На якість м'ясної продукції впливає низка чинників. Перш за все – це генетичний чинник. Багатьма науковцями доведено, що якість отриманої продукції залежить від породи тварин, міжпорідних поєднань та навіть породнолінійного схрещування [1 – 5].

Визначення продуктивного потенціалу відгодівельного чистопородного молодняку породи ландрас та помісного молодняку, отриманого від схрещування.

Матеріали і методи. Формування дослідних груп свиней було проведено у племінному репродукторі ТОВ "Агросервіс ЛТД" Чугуївського району Харківської області методом груп-аналогів за розробленою схемою досліджень (табл. 1-2). Для вивчення відгодівельних якостей дослідного поголів'я молодняку свиней, одержаних за чистопородного і помісного розведення, молодняк був поставлений на контрольне вирощування з середньою живою масою 30 кг. Дослідженнями передбачено умови однакового догляду та утримання тварин і забезпечення їх повноцінною годівлею, були підібрані групи відгодівельного молодняку з урахуванням віку, живої маси і фізіологічного ста-

ну тварин. Визначали якісні характеристики за такими показниками продуктивності, як середньодобовий приріст, вік досягнення живої маси 100 кг, прижиттєва товщина сала, витрати корму на один кілограм приросту. Було відібрано 64 голови чистопородного і 64 голови помісного молодняку свиней із технологічної групи дорощування, та сформовано чотири дослідні групи, по 16 голів у кожній. Тваринам, які були розміщені в групових станках, згодовували повноцінний комбікорм, рівень годівлі розраховано на одержання 850 г середньодобового приросту живої маси, після досягнення тваринами живої маси 100 кг їх було знято з відгодівлі.

1. Схема першого дослідження

Група	Призначення групи	Породність		
		матки	кнури	молодняк
I	контрольна	УЛН	УЛН	чистопородний (УЛН x УЛН)
II	дослідна	УЛН	АЛН	чистопородний (УЛН x АЛН)
III	дослідна	УЛН	НЛН	чистопородний (УЛН x НЛН)
IV	дослідна	УЛН	ФЛН	чистопородний (УЛН x ФЛН)

Примітка. УЛН – ландрас вітчизняної селекції; НЛН – ландрас німецької селекції; АЛН – ландрас англійської селекції; ФЛН – ландрас французької селекції.

2. Схема другого дослідження (а)

Група	Призначення групи	Породність		
		матки	кнури	молодняк
I	контрольна	ВБ	УЛН	помісний (ВБ x УЛН)
II	дослідна	ВБ	АЛН	помісний (ВБ x АЛН)
III	дослідна	ВБ	НЛН	помісний (ВБ x НЛН)
IV	дослідна	ВБ	ФЛН	помісний (ВБ x ФЛН)

Примітка. УЛН – ландрас вітчизняної селекції; НЛН – ландрас німецької селекції; АЛН – ландрас англійської селекції; ФЛН – ландрас французької селекції

Результати й обговорення. Аналіз результатів контрольного вирощування свиней свідчить, що відгодівельні якості дослідного молодняку від різних поєднань досить високі. Таких результатів досягнуто за умов повнораціонної годівлі, збалансованої за білковим складом, мінеральними і вітамінними комплексами, та за рахунок належного ветеринарного й зоотехнічного догляду за молодняком свиней протягом всього періоду відгодівлі.

За весь період відгодівлі між молодняком дослідних груп тварин простежувалися деякі відмінності за показниками скоростиглості і витратами кормів (табл. 3).

3. Відгодівельні якості молодняку свиней за чистопородними поєднаннями, перший дослід ($\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$), (n=16)

Показники	Групи			
	I	II	III	IV
Середньодобовий приріст, г	749,13± 3,16	717,70± 4,84***	775,94± 2,14***	733,50± 4,28***
Вік досягнення живої маси 100 кг, доби	168,18± 1,28	171,81± 0,90*	165,47± 0,76	170,39± 0,73
Товщина сала, мм	17,06± 0,31	16,94± 0,29	16,69± 0,32	16,81± 0,33
Витрати корму на 1 кг приросту, корм. одн.	3,60± 0,03	3,65± 0,02	3,56± 0,03	3,59± 0,02

Примітка. *- $P < 0,05$; *** – $P < 0,001$

Аналізом основних показників продуктивності в розрізі контрольної і дослідних груп, встановлено, що тварини дослідної III групи досягали відгодівельної маси 100 кг 2,71 доби раніше від контрольної I групи при зменшенні загальних витрат кормів

на 0,04 корм. одн на 1 кг приросту; при цьому прижиттєва товщина сала у них зменшилася на 0,37 мм. Інші групи за показниками скоростиглості займали проміжне положення.

Порівнюючи основні показники дослідних груп, встановлено, що тривалість відгодівлі в чистопородних тварин породи ландрас німецької селекції була коротша ніж у ровесників досліджуваних груп, при високій оплаті корму тваринами на 1 кг приросту, але при одночасному зменшенні прижиттєвої товщини сала на тулубі.

Скорочення вікової межі тварин при досягненні ними живої маси 100 кг зумовлено більш високою інтенсивністю росту.

Порівнюючи основні показники дослідних груп (табл. 4), встановлено, що тривалість відгодівлі у помісних тварин III (а) групи була тільки на 1,54 доби нижче ніж у контролі, зменшення товщини сала на тулубі досягало незначної величини, а витрати корму на один кілограм приросту живої маси був вищий на 0,13 корм. одн ($P < 0,001$) порівняно з I-ю групою контролю.

4. Відгодівельні якості молодняку свиней за помісними поєднаннями, другий дослід (а) ($\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$), (n=16)

Показники	Групи			
	I (а)	II (а)	III (а)	IV (а)
Середньодобовий приріст, г	798,69± 9,33	767,38± 4,43***	836,00± 6,82**	778,31± 6,28***
Вік досягнення живої маси 100 кг, доби	160,69± 0,70	162,13± 0,72	159,15± 0,98	160,85± 1,03
Товщина сала, мм	16,06± 0,26	15,88± 0,26	16,00± 0,30	15,69± 0,34
Витрати корму на 1 кг приросту, корм. одн	3,80± 0,02	4,03± 0,04***	3,93± 0,02***	3,94± 0,02***

Примітка. ** - $P < 0,01$; *** - $P < 0,001$

Показники продуктивності інших дослідних груп займали проміжне положення, так дослідні тварини II (а) і IV (а) групи мали нижче рівень середньодобових приростів, ніж молодняк групи контролю, і вищий вік досягнення живої маси 100 кг, при гіршій оплаті корму. За показником товщини сала ці дві групи лідирували над від тваринами групи контролю, бо прижиттєва товщина сала на тулубі у них була нижча: на 0,18 мм по групі II (а), на 0,37 мм – по групі IV (а), що бажано для нарощування м'ясної продуктивності помісного молодняку свиней.

Із дослідного аналізу можна зробити висновок, що свині, одержані від чистопородного розведення кнурів породи ландрас та схрещування кнурів цієї породи зі свиноматками великої білої породи, в умовах повноцінної годівлі, виявилися високопродуктивними тваринами. Схрещування позитивно вплинуло на відгодівельні й м'ясо-сальні якості помісних тварин, яке характеризувалося проміжним типом успадкування ними продуктивних показників. Помісі відрізнялися меншою товщиною сала і кращими середньодобовими приростами. Таким чином встановлено певні особливості й закономірності в онтогенезі свиней породи ландрас різного селекційного напрямку, виявлено позитивний вплив породи ландрас, зокрема, кнурів цієї породи німецької селекції на покращення відгодівельних ознак продуктивності у свиней.

Висновки. Молодняк свиней, отриманий від кнурів породи ландрас німецької селекції за чистопородного розведення в умовах повноцінної годівлі виявився високопродуктивним за рівнем відгодівельної і м'ясо-сальною продуктивності.

Схрещування позитивно вплинуло на відгодівельні і м'ясо-сальні якості помісного молодняку свиней, які виявилися скороспілими тваринами і відрізнялися кращими середньодобовими приростами живої маси, високою оплатою корму, меншою товщиною сала, у порівнянні з ровесниками. Отже, відмічено позитивний вплив кнурів-плідників породи ландрас німецького селекційного напрямку на покращення відгодівельних і м'ясо-сальних ознак продуктивності у помісних свиней.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Медведев В. А. Методические рекомендации по созданию и разведению специализированных линий свиней / [Медведев В. А., Ткачев А. Ф., Юрченко В. Н. и др.]. – Х: НИИЖ Лесостепи и Полесья, 1989. – 23 с.
2. Пелих В. Г. Селекційні методи підвищення продуктивності свиней: [Монографія] / Пелих В. Г. – Херсон: Айлант, 2002. – 263 с.
3. Почерняев Ф. К. Селекция и продуктивность свиней / Почерняев Ф. К. – М.: Колос, 1979 – 223 с., ил.
4. Никитченко И. Н. Гетерозис в свиноводстве / Никитченко И. Н. – Л.: Агропромиздат, 1987. – 215 с.
5. Гетя А. А. Організація селекційного процесу в сучасному свинарстві: Монографія / Гетя А. А. – Полтава: Полтавський літератор, 2009. – 192 с.

Стрижак Т. А. Мясная продуктивность молодняка свиней разных генотипов *В статье на примере племенного репродуктора ООО «Агросервис ЛТД» Чугуевского района Харьковской области проанализированы факторы, от которых зависит откормочная продуктивность, и приведены результаты контрольного откорма молодняка свиней различных генотипов. Проведена сравнительная характеристика откормочных качеств свиней в зависимости от сочетания. При сравнении основных показателей опытных групп установлено, что продолжительность откорма чистопородных животных породы ландрас немецкой селекции была меньше чем у ровесников опытной группы, при высокой оплате корма, но при одномоментном снижении толщины сала на туловище. Скрещивание позитивно повлияло на откормочные и мясо-сальные качества помесного молодняка свиней, которые оказались скороспелыми животными и отличались лучшими среднесуточными приростами живой массы, высокой оплатой корма, меньшей толщиной сала в сравнении с ровесниками. Отмечено позитивное влияние хряков-производителей породы ландрас немецкого селекционного направления на улучшение откормочных и мясо-сальных качеств у гибридных свиней. Установлены приоритетные пути решения проблемы повышения продуктивности свиней.*

Ключевые слова: свиньи, ландрас, генотип, среднесуточный привес, толщина сала, возраст достижения живой массы 100 кг, контрольный откорм.

T.A.Strizhak. Meat productivity of sapling/pl of pigs of different genotypes *In the article on the example of tribal loud-speaker of LTD. “Agroservice of LTD” the Chuguyev district of the Kharkiv region factors the fattening productivity depends on that are analysed, and results over of the control fattening to the sapling/pl of pigs of different genotypes are brought. Comparative studies of fattening internalss are undertaken to the sapling/pl of pigs depending on combinations. At comparison of basic indexes of experience groups, set, that duration of fattening the of pure breed animals of breed of ландрас of the German selection had more short than for the persons of the same age of the investigated groups, at high payment of feed, but at simultaneous reduction of прижумтєвої thickness of lard on a trunk. Crossing positively influenced on fattening and м'ясо-сальні internalss помісного to the sapling/pl of pigs, that appeared скороспілимими animals and differed in the best average daily increases of living mass, high payment of feed, less thickness of lard, in comparing to the persons of the same age. Positive influence of кнурів-плідників of breed of ландрас of German plant-breeding direction is marked on the improvement of fattening and м'ясо-сальних signs for помісних pigs. The priority ways of decision of problem of increase of the productivity of pigs are set.*